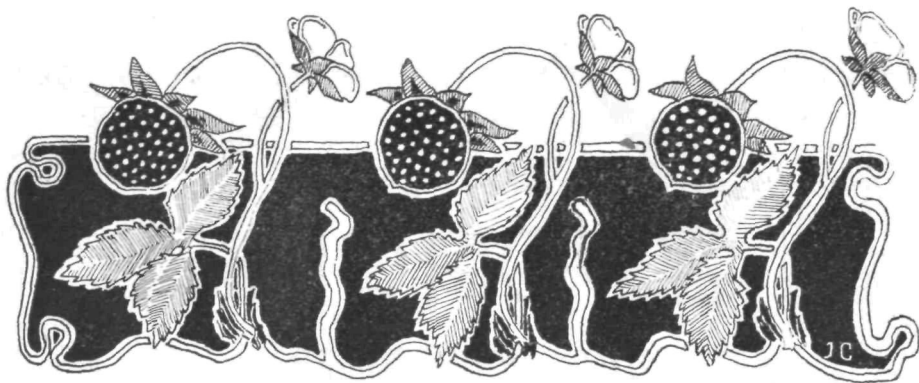

Po jagode!

IVO TROŠT:

Pirhi in pitki.

ri reči je imela rada Tehovnikova Zala: o Veliki noči blagoslovljene pirhe, spomladi drobne pitke in — ob vsakem vremenu dežnik.

Letos se je začela že Cvetno nedeljo popoldne pričkati z materjo, kako malo pirhov je dobila lani. Zahtevala je, da jih mora biti letos več ne samo zato, ker je večja, marveč tudi zato, ker jih je bilo lani premalo. Toda mamica je dobro poznala njeno slabost, pa je dejala: „Kolikor manj pirhov, toliko več pitkov.“ In za tisti dan je bil mir zastran veliko-

nočnih pirhov. Pozvedovala je rajša pri mamici, koliko kokoši in katere misli podsaditi, da bodo imele letos piške — Zala je rekla — pitke. In mamica jo je iznenadila z novico, da je lanska stara koklja nanese pozimi mnogo jajc, pa že sedi na njih pod streho. Ne sme pa tega nobeden vedeti, da se ne skuja. Tudi Zala ne sme nikomur povedati, kje vali letos stara koklja. Ko bi povedala bratcu Milošu, bi šel gotovo na skrivnem gledat, in to bi škodovalo, ker bi koklja zapustila gnezdo.

Zala je obljubila prav rada, da ne pove nikomur najnovejše hišne skrivnosti. Mati ji je še pojasnila, da so pitki, izvaljeni meseca sušca, najboljši. Petelinci se radi opitajo, a pitke neso jeseni in za zimo. Pozimi so pa jajca draga. Kako koristna nam je taka jarčica, ki je bilo pred Veliko nočjo še jajce — vredno par vinarjev — a je znesla do Božiča do trideset jajec. To je ob sedanji draginji že denar, če jih prodam.

„In koliko pitkov bi bilo iz vseh jajec, ki jih znese na leto?“ se začudi Zala.

„Kaj pa še v dveh, treh, petih letih!“ popravlja Tehovnikova mamica.

„To bi bilo že majhno bogastvo. Jaz bi prodala petelince in si kupila lep rdeč dežnik,“ ugame Zala. Mati, ki je poznala to željo svoje Zalice, se je skrivaje nasmehnila in nadaljevala prejšnjo pesemco, kakor da ni čula

svoje hčerke: „Denar moramo hraniti. Ne smemo ga trositi za nevredne ali malovredne stvari. Kdor ima denar, je danes gospod. Lahko dobi zanj, kar hoče.“

„Tudi dežnik, ne, mamica?“

„I, ker si že tako sitna. naj bo — solnčnik, kakor ga ima gospoda za senco.“

„Zakaj pa ne za dež? O, kako je lepo pod dežnikom na dežju!“

„Ali ni lepše pod streho? Glej, kdor si nahrani mnogo denarja, mu na starost ni treba delati. Njega ne dohiti ne dež ne solnce. Zato ti pravim: uči se varčevati, da ti bo dobro na starost.“

„Pa dežnik bom imela, kaj ne, mamica?“

„Seveda ga boš, ali pa solnčnik, kakor boš hotela. Kdor je bogat, lahko izbira.“

„Mama, še nocoj bom izračunala, kdaj zбогатim. Letošnji pitki, pa prihodnje leto pitki, od teh pitkov zopet pitki in od teh pitki in samo pitki . . .“

Tehovnikova mama je vedela, kam bi jo Zalka vnovič krenila s pitki. Pod dežnik! Zato ji je rekla, naj nocoj rajša lepo mirno opravi večerno molitev, potem naj leže in zaspi.

Zalica je slušala. Lepo je molila, potem voščila mamič lahko noč in potem legla, a zaspala ni.

Pitki in od pitkov pitki in koklja pod streho in ona bogata pod dežnikom, vse to ji je vznemirjalo mlado glavico.

V tem nemiru ni niti vedela, kdaj sta šla z bratom z doma po stezi med pisanimi cvetkami, med zeleno travo proti glavni cesti, ki drži v mesto. Nebo se je držalo jako grdo, v daljavi se je oglašal grom, in debele kaplje so že padale na zemljo. Brat Miloš je imel dežnik za oba, in to je bilo dobro. Zalica bi ga bila seveda najrajša nosila sama, a Miloš je bil večji, hodil je pokonci in znal sukati dežnik tako, da sta bila oba pod varno streho. To je bilo dobro. Toda Miloš se je zato tudi držal neznansko moško, ker je nosil dežnik. Stopal je naglo, da je komaj hitela z njim v koraku. Tudi to je bilo dobro, ker sta si s tem pomagala naprej. A Miloš se ustavi, pogleda Zalico, ki je komaj korakala poleg njega, in reče prezirljivo: „Ali ne vidiš, da si ti pitka in jaz petelin? Zvedel sem za podsajeno kokljo pod streho, prodal tvoje pitke in od pitkov pitke, z bogatil sem in kupil — dežnik. Če me ne moreš dohajati, pojdi zadaj! Jaz nosim dežnik lahko brez tebe.“

Zalica je zavpila na glas in se prebudila v postelji. Mamica jo je morala dolgo časa miriti, da jo je prepričala, da so bile le sanje, kar je govoril Miloš.

Slednjič je Zalica mirno zaspala.

Drugo jutro potem je bila popolnoma prepričana, da je že stokrat bolje, če mamica skuha pirhe za Veliko noč, kakor da bi prišel na skrivnem Miloš, pobral pitke in kokljo in od pitkov pitke in vse pitke in bi z bogatel in kupil malovreden dežnik, da bi navsezadnje še njo zapodl izpod njega.

Začela je torej nanovo staro pesem o pirhih. Njena mama nekoliko pomolči, potem pa prime Zalico za roko, jo odvede v podstrešje in ji pokaže poleg okna na tleh z belim mahom pokrite kebkčke, ki so zobali proso. Enega se je še na repu držala jajčja lupina — kos nekdanjega doma. Joj, to je veselje s tako glasno družino!

Vseh dvanajst jih zloži mamica Zalici v predpasnik, sama pa prime še kokljo, in vse skupaj preneseta iz podstrešja na dvorišče.

„Kaj imaš rajša: pirhe ali pitke?“ vpraša mamica.

„Sedaj le — pitke!“ potrdi Zala. Tehovnikovka se ji zasmeje: „Sedaj — le pitke, o Veliki noči pirhe in kdaj pa — dežnik?“

„Pa zmerom,“ se odreže Zalica in objame mater, ki je vedela, da je Zalica njena dobra hčerka.

Čmrlj.

*O, čmrljek, lahkoživoček,
s trebuškom prekosmatim,
oj, ti brenčeči čmrljek!
Kje imaš svojo kočico?
Na solnčku tam, sevé,
da te — seveda — greje. —*

*Kam si namenjen zdaj?
K sosedu na gostijo?
Oj, da bi mogel s tabo,
ti čmrljek pisani,
da z vama pil medičko
iz zlatih čašic bi!*

Cvetko Gorjančev.